

Урежда
редакционен
комитетъ

Абонаментъ 150 лей
за странство 300 лей
Приематъ се обя-
вления

ПРОБУДА

Отговорен
редакторъ
Н. Атанасовъ
Редакция и Адми-
нистрация Печат.
„ПРОГРЕСУЛЪ“
— СИЛИСТРА —
Redacția și Adminis-
trația „Progresul”
Siliștră

„PROBUDA“ | Седмичен вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

ОКОЛО КОНГРЕСА НА ОБНОВЕНАТА НАЦИОНАЛЪ-ЛИБЕРАЛНА ПАРТИЯ (ГЕОРГИСТИ)

Можно се тръгва по нови пътища, още по-трудно е пътуването по тях, особено за пътника който е свикнал да върви по равнини, отживки и предварително изпитани такива. Това е заключението за всички, които си е турили амбицията да открие новото въ словата казани от говорившите и който би погледнал критически на начина, по който се разви най-важната работа на конгреса: гласуване на изработения устав, изборъ на председатели на околийските организации и окръжния и околийски комитети.

Досегашният наши политически партии, съ изключение на социал-демократическата, напразно се измичатъ съ епитета „демокрация“. Неможе една партия да бъде демократична, а още по-малко да въведе демократичността въ управлението на страната, когато собствената си вътрешна уредба, собственото си управление тя нарежда не по демократически. Личниятъ режимъ въ управлението на страната се е наложилъ и въ устройството, и уредбата на партиите. Партиите у насъ сж. се създали не отъ принципи положени върху управлението и уредбата на държавата, легнали дълбоко въ убеждението на народните маси, а отъ лицата, които сж най-близо до короната; шефътъ, това е партията, това сж принципите.

И партията на г-нъ Георги Братияну въ това отношение е на едно ниво съ другите политически партии, въпреки често повторяната добавка „обновена“ къмъ наименованието на партията. Тъй поне може да се сяди по това що стана на 28 септември т. г. въ салона на дунавската градина.

Конгресътъ, както бѣ наречено това събрание, имаше да извърши най-важното за една здрава политическа партия—организирането изразно въ устава и ръководниятъ постоянни тѣла. Въ духа на ръко-

водния принципъ СВОБОДА НА МИСЪЛТА, който билъ наложилъ отцепването отъ партията на Винтила Братияну, това би трѣбвало да стане отъ селските и градски партийни групи въ окръга. Такива не се видѣха. Салонътъ, изстина, бѣ пъленъ, по това бѣха любопитни.

Една партия може да претендира на здрава организация, когато отделните ѣ членове взиматъ участие въ нейното изграждане. Тъкмо това липсваше въ организирането на Дуросторската организация на партията на г-нъ Георги Братияну, което не може да не стана по типа и на другите партийни организации, както липсва и на другите наши политически партии. Всичко идеа отгоре, то се налага. Тръгва се отъ тамъ, дето истински демократичната партия спира.

Най-напредъ се посочи председателя на окръжната организация въ лицето на адвоката г-нъ Хенцеску. Неговата декларация, че приема поста, ако шефа на партията г-нъ Г. Братияну е съгласенъ, говори най-красноречиво, че обновената национал-либерална партия е партия на г-нъ Г. Братияну, а не партия на принципи. А тогава, когато управлението на една страна се води по принципите на едно лице, тамъ имаме не демокрация, а диктатура, която често се замаскира отъ безволеви и кинини демократични институции. Такива сж били всичките ни досегашни демократични управления. Посочиха се следъ това секретаря на окръжната организация, въ лицето на г. Захареску, председателятъ на окръжните организации и постоянните тѣла. Въ едно отъ постоянните тѣла се чува имената и на двама българи, почетни Силистренски граждани, но сигурно разкаяние, или ищо друго гризе съвестта ни, защото въ събраието не се видѣха.

Всички тѣзи лица се посочиха, но не се избраха, защото избора

предполага строго изредѣлено число хора, облечени съ правото да избиратъ.

Но най-характерното въ цялото събрание е, че когато трѣбваше да се прочете и гласува уставъ, секретарятъ заяви, че не е нужно да го чете, тѣ да го одобрятъ, па следъ това ще го проучаватъ, уставътъ е много добъръ. Чува се няколко ръкопляскания и устава гласуванъ.

Заредиха се следъ това хвалестания на истинните партийни хора по адресъ на обновената партия, а най-много по шефа ѣ г-нъ Георги Братияну, въ когото и християни, и мюхамедани трѣбвало да видятъ своя земенъ Богъ. Последваха речите на видните хора на новата партия. Любовъ и равенство между националностите, които населяватъ държавата, ползотворенъ трудъ и добро съжителство, това бѣха главните точки, върху които говориха почти всички. Като истинни живени въпроси бѣха изнесени отъ г-нъ Хенцеску оземляване на неоземлените до сѣга романи и специални кредити отъ Народната Банка за колонистите. Върху голѣмиятъ въпросъ, който днесъ занимава цяла Европа, въпроса за ус-

воанане най-удобното отношение сѣрѣмо народностите малцинства, което, безъ да накариваа престижа на държавата, би гарантирало училищата, религиозна и културната имъ свобода и съ това се гарантира вътрешното мирно развитие и външно спокойствие, върху този тъй голѣмъ въпросъ, ни дума. А специално по този въпросъ за нашия край, ни дума не само отъ водителите отъ центро, но и отъ истинните политически първенци. Председателя г-нъ Хенцеску оиде като „измени истини въпроси оземляването на неоземлените романи и кредити за колонистите, но не и спокойното културно развитие на малцинствата.

И българи, и турци нема добре запоминать и иска дълго мислятъ върху подчертаните лозунги отъ партията на г-нъ Георги Братияну: любовъ и равенство между националностите, специални кредити за оземляване на неоземлените романи въ Нова Доброджа и специални кредити за колонисти и ни дума за спокойното живуване на малцинствата. Азъ вече отдавна мисля и не мога да съгласувамъ прокламираното равенство между националностите съ специалните кредити къмъ романи и колонисти.

Кирилъ

МАЛЦИНСТВАТА Предъ Обществото на Народите

Една отъ голѣмите грижи на Обществото на Народите е да организира мира. За постигане резултати въ това отношение действава така, че по възможност да доведе до минимумъ, ако не може съвършено да унищожи, недоволствата между отделните народи. А причини за недоволства съществуватъ и тѣ могатъ всеки моментъ да застрашатъ мира въ Европа. Една отъ голѣмите причини за недоволства е и положението на малцинствата въ различните държави.

Знаено е, че мирните договори оставиха по вече отъ 30 милиона

жители поданици на държави, въ които правителствата не сж отъ тяхната народност. И ето за уреждане положението на тѣзи 30 милиона жители Обществото на Народите въ всяка своя сесия посещава не малко връме и трудъ, за да достигне до положението, че да бъдатъ турени въ изпълнение мирните договори, които даватъ право на малцинствата, като запазятъ народностното си съзнание, да продължаватъ да мислятъ съ своята национална култура. Държавите, въ които има малцинства, съ подписани тѣзи договори и съ

това сж поели зидъ; сѣка да имъ гарантиратъ правото за свободно културно развитие.

Вече десетъ години откакто тѣзи договори сѣществуватъ, и толкова години откакто Обществото на Народитѣ прави усилие да ги приложи, обаче нито въ една отъ държавитѣ, въ които има малцинства, още договоритѣ не сж приложени, поради това и причини за недоволства сѣществуватъ, и опасноститѣ за мира сж на лице на вредъ. Обществото на Народитѣ, което има задължението да наблюдава и предотвратява всички причини, които застрашаватъ мира, е една много сложна дѣятелност, а особено оная нейна частъ, която се занимава съ положението на малцинствата, с най малко подвизната.

Днешната процедура изискващата писмената молба, която едно малцинство подава до Обществото на Народитѣ, предварително да бѣде разглеждана въ секретариата на Обществото; секретариата ще разгледа молбата, ще поиска сведения отъ правителството, противъ което е подадена и следъ това ще бѣде препратена въ съвета на тримата, и тѣ ще я внесатъ въ общия съветъ, или ще я оставятъ безъ послѣдствие, безъ да се уведоми за това заинтересуваното малцинство. Разбира се, че правителствата, противъ които е подадена молба, сж винаги правилногеровани и тѣ при всѣки случай ще умаловажатъ подадената противъ тѣхъ молба и съ това ще осуетятъ всѣка намѣна на Обществото на Народитѣ за въ полза на малцинствата.

При тази процедура и тази година Обществото на Народитѣ се е занимавало съ въпроса за малцинствата. Въ шестата комисия се повдига въпроса отъ Германската делегация

и нейния представител г. Кохъ-Велеръ произнася речъ, въ която между другото казва, че сж частъ отъ Германската политика да държи въпроса за малцинствата на пръв планъ въ годишнитѣ разисквания на събраниято, но той не е настоявалъ, както е настоявалъ Стреземанъ преди него, за назначението на постоянненъ комитетъ за малцинствата. Той изтъкналъ, че комитетъ, назначаванъ отъ съвета за разглеждане оплакванията на малцинствата, трѣбва да се състои отъ петъ души а не отъ трима както е било досега. При всички важни случаи, работата на този комитетъ трѣбва да се обнародва по на широко.

Повдигнатиятъ отъ Германската делегация въпросъ се е смѣталъ за много важенъ, та е станало нужда самъ френския министъръ на външнитѣ работи г. Брианъ да отговори. Той е казалъ, че защитата на малцинствата е едно свещено право. Обществото е усвоило една процедура, която дава удовлетворение на малцинствата, безъ да засяга правата на държавитѣ. Тази процедура, обсъждана и възприета отъ Съвета въ Мадридъ миналата година и приета отъ странитѣ съ малцинствени договори, се прилага вече една година и прогивъ нея не е отправена сериозна критика. Съ течение на събитията, ще бѣде възможно да се следятъ резултатитѣ отъ нея. Неструва да се измисли въпроса за малцинствата на публично обсъждане съ духъ на раздражителенъ споръ. Постоянно разглеждане на този въпросъ би се указало една опасностъ за мира. Защитата на малцинствата е една съвършено нова система. Необходимо е да се избѣгватъ спорове, които биха направили впечатление, че малцинствата се пренебрегватъ. Тѣ

сега иматъ сѣдъ както могатъ да апелиратъ и една процедура, която до голяма степенъ е въ тѣхна полза.

Това сж дветѣ мнения, изказани при разискванията въ комисията по политическия работи. Осоло тѣзи две мнения се напелиха останалитѣ заинтересовани държави: държавитѣ отъ малкото съглашение съ Гърция и Полша къмъ мнението на Брианъ, а къмъ мнението на Германия победенитѣ. Отъ последнитѣ, Унгарския представител графъ Апоши добави, че ако сега има малко изло сѣния — молби отъ малцинствата до Съвета, то е защото тѣ чувстватъ, че не си струва труда да ги подаватъ поради ограничителната процедура на тѣхното разглеждане.

Конференцията въ Атина

Отдавна вестницитѣ съобщиха, че въ първитѣ дни на м. октомврий ще открие заседанията си въ Атина — столицата на Гърция, конференцията на балканскитѣ държави. Въ нея ще участвуватъ всички балкански държави — включително и Ромѣния. Ще се разискватъ въпроси, които ще помогнатъ на първо време да се подобрятъ отношенията между балканскитѣ държави и подготви почвата за едно сближение по между имъ, а по сетне и федерирането имъ.

Балканитѣ, които винаги сж били изворъ на конфликти и недоразумения не само между държавитѣ, що ги населяватъ, но и между голѣмитѣ държави на Европа, изведнажъ се загрижиха за себе си. Нещо невѣроятво, защото до днесъ правителствата на тѣзи държави сж били оржда въ рацетѣ на го-

че процедурата за разглеждане на малцинствата въ Съвета е незадоволителна, не може да се оспори и че тя ще трѣбва да се разшири и подобри е възъ отъ всѣко съмнение.

Усѣхътъ на въпроса за покровителството на малцинствата се състои въ това, че той се разисква съ настойчивостъ, която показва, че той интересува единъко всички, които сж заинтересувани отъ подържането на мира въ Европа. Този интересъ ще ги накара да възприематъ и промѣни въ процедурата и да заставятъ и най опърничавитѣ държави да възприематъ мѣрцитѣ които да гарантиратъ свободното културно и национално развитие на малцинствата.

лѣмитѣ държави и поради различнитѣ интереси на последнитѣ, никога не е могло да се създаде разбирателство по между имъ. И изведнажъ конференцията на тѣзи държави и разглеждане въпроси, които ще изравнятъ пътя къмъ балканската федерация, Тѣхна или чунъ да е идеята за тази конференция не важи, важното е че — се тура началото на една хубава работа, която би сближила не народитѣ, а правителствата имъ, защото народитѣ най лесно биха намѣрили пътя къмъ сближението стига само да се оставятъ свободно да го подерятъ сами.

До като почти съ трепетъ очаквахъ това начало на облизение, изведнажъ вестницитѣ отъ Букурещъ нѣй напредъ съобщиха, че България се отказала да участва въ тази конференция. Сега все-

Занѣмѣлитѣ Камбани

ЕЛИНЪ ПЕЛИНЪ

На другия денъ бѣше Успенне Богородично, храмовия празникъ на Жрелинския манастиръ, прочутъ по чудотворната икона на Сестата Майка и по тритѣ сладкогласни камбани, чейто съкъ благославяше цѣлата плодородна котловина, надъ която манастирътъ господствуваше съ бѣлата си ограда горе въ планината.

По старъ обичай тѣ камбани се биеха на Успенне и на Великденъ и първия ударъ се даваше отъ ражката на самия игуменъ. Тогава тѣхнитѣ меденъ езъ се разнасяше отъ камбанарията, звученъ, сладъкъ и тържественъ, свикашъ слышаше отъ дѣтето, разтиляше се на широки

вълици, падаше надъ селата, подемаше душитѣ къмъ Бога и обръщаше очитѣ къмъ неговитѣ селения-небесата.

И богомолнитѣ отъ деветитѣ села на широката котловина, и отъ по-далеко, приидаха да се черкуватъ въ стария манастиръ, да се поклонятъ на чудотворната икона, да поднесатъ даръ и да поискатъ изцѣление на душата и за тѣлото си.

Стариятъ игуменъ отецъ Иоакимъ, който погледнаше слышето, което бѣше вече паднало задъ голѣмия манастирски орѣхъ, видѣ, че сѣнката на стария чардакъ е покрила половинна черквичката и плаха тревога сан душата му. Наближава ве-

черия, трѣбва да удари камбанитѣ? Готовъ ли е?

Той погледна рацетѣ си да види чисти ли сж, погледна изметения дворъ и хората, които на купчини стоеха предъ камбанарията и гласаха на горе. После се качи, мина по широката и дългата чардакъ на Заимето, дето бѣха килиитѣ на калугеритѣ, слезе пакъ съ бързи крачки по високитѣ дъсчени стѣпала и се изгуби нѣкъде изъ двора. Отъ два дена тоя добъръ старецъ не си е почивалъ. Той искаше да бѣде готовъ за тържествения празникъ. Всичко да бѣде чисто, изправно. Да съйти. Ще дойдатъ всѣкакви хора и прости и знатни. И владиката може да дойде. Всѣка псалника въ черквичката бѣше измѣтена, всѣко кѣтче прегледано. Камениитѣ плочи бѣха измити, лѣс-

нати. Особено се радваше игумена на златия ореолъ, съ който единъ богатъ човѣкъ отъ далечено мѣсто дойде и украси главата на чудотворната Света Майка. Той постави и сѣкла лилява копринена завеса на иконостаса предъ нея.

Много пѣти отецъ Иоакимъ идва предъ иконата, поправя глѣкитѣ на тая завеса и се радва на тоя ореолъ отъ чисто злаго.

Всичко бѣ готово. Наближаваше тържествения часъ. Братята бѣха вече по килиитѣ си и се приготвляваха за вечернята.

Но игуменътъ искаше още веднажъ да провери. Може би е забравилъ нѣщо. И той отново влѣзе въ черквичката. Малка низка стара черквичка, градена въ кой знае кои години, запомнила старитѣ царе, преживѣла робството и благо-

тиничити отъ София, като потвърждаватъ тази повинна, даватъ и причинити, които сж я заставили да се откаже отъ участието си въ конференцията. Тѣ се състоятъ въ това, че въ предвечернето на откриването на конференцията, Гръцкия официозенъ печатъ е започналъ една съ нищо неоправдана война противъ България, като напомня за прегрѣшения извършени тамъ надъ гърци преди по вече отъ двадесетъ години, а не забравя и прегрѣшенята дори презъ балканската война, които тежатъ еднакво и на душата на Гърция, и поради това не биваше да се чевърка тази стара изва.

Друга причина за неучастие на България е, че комитетъ който урежда конференцията и който заседава въ Атина е поставилъ условие да не повдига въпроса за българскитѣ малцинства. Въ подкрепа на това е дошълъ самъ министъръ на външнитѣ работи въ Гърция, който е направилъ изявления и е подчъртавалъ, че въ Атинската конференция нѣма да бъде допуснато повдигането и разискването на въпроса за българскитѣ малцинства. Следъ това, България, която претендира, че въ предѣлитѣ на нейнитѣ съседи живѣятъ близо два милиона български малцинства, е съобщила, че нѣма да участвува въ конференцията.

За излизанъ пѣтъ правителствата на балканскитѣ държави доказва, че сж неспособни сами да премахнатъ причинитѣ, които ги дѣлятъ на враждующи лагери. Малцинствения въпросъ, мажнителенъ за много народи въ Европа, е дѣла въ мажнителенъ за Балканитѣ, маждето се мисли, че е слабо народностното съзнание въ жителитѣ му и лесно могатъ да се претопятъ

въ каква да е нация. Дори когато се готвятъ за такива голѣми работи, каквато е Балканската Федерация, правителствата на балканскитѣ държави не могатъ да се освободятъ отъ най срамното за днешнитѣ времена насилие, каквото е насилието надъ народностното съзнание на голѣмъ брой отъ жителитѣ на Балканитѣ.

Единички пѣтъ, който воли къмъ истинско обединение на балканскитѣ държави е пѣтъ на призаичване правата на малцинствата. Той се проправя вече и скоро и правителства ще трѣбватъ по него.

P. S. Въ последния моментъ става извѣстно, че и българската делегация ще участвува въ конференцията и то по силното настояване на българското правителство и тѣзи на съседнитѣ държави. Състава на комисията се промѣни — лицата, които биха представлявали българскитѣ малцинства въ съседнитѣ държави, излизатъ отъ нея.

За политическото събрание на младо-либералитѣ

То стана на 28 септемврий и внесе доста голѣмо оживление въ никакъ тѣрде еднообразния животъ на хората отъ града, та дори и отъ окръга. Жаднитѣ за скандали можяха да задоволятъ своето любопитство до край.

Знаено е, че между първитѣ хора отъ партията на либералитѣ въ града сжществуваша вражда, която на много пѣти бѣ манифестирана. Разцепленето на партията ги подпомогна и тѣ образуваха две крила отъ сжщата партия, като се готвѣха всѣки моментъ да си премѣрятъ силитѣ и овладѣятъ партизанитѣ отъ града и окръга. Такъвъ моментъ имъ се даде съ свиканото окръж-

но събрание (наречено отъ тѣхъ конгресъ) на което щѣше да присѣдствува и г-нъ Г. Братияну съ видни хора отъ щаба на партията си и се отакваше да произнесатъ и програмни речи.

Привърженицитѣ на Стату — Хенцеску организиратъ партията на младо-либералитѣ и правятъ оживени приготовления за посрещане на шефа. Наматъ здание за клубъ, на което поставятъ голѣмъ надписъ, а по прозорцитѣ сж налепени дребнитѣ портретчета на шефа г-нъ Г. Братияну, съ каквито сж окичени и привърженицитѣ на новата партия, наошли изъ окръга специално за събранието. То е опредѣлено да стане въ павилиона на Дунавската градина и една частъ отъ привърженицитѣ на новата партия отрано заематъ салона, а другата частъ заминаватъ къмъ края на града, за да посрещнатъ шефа, който ще дойде отъ Букурещъ.

Привърженицитѣ на старата партия на чело съ г. Т. Пучеря сжщо сж свикали събрание въ своя клубъ, маждето държатъ речи и правятъ усилия да вдѣхнатъ въра въ своитѣ последователи, че тѣ сж представителитѣ на партията. Въодушевени достатъчно, тѣ напускатъ клуба и като понисатъ портретитѣ на Краля и стария Братияну, отправятъ се и тѣ къмъ сжщия салонъ. Групицката имъ е малка, но любопитнитѣ следъ тѣхъ сж много и това имъ дава куражъ. Съ пѣсини и ура тѣ насилватъ да влѣзатъ въ салона, обаче посрещатъ ги отаатре съ надигнати столове и следъ кжса словесна и юмручна схватка, привърженицитѣ на Пучеря се оттеглятъ отъ вратата и се смѣтнатъ, че загубиха сражението. Намѣренето имъ е било да превзематъ салона и осуетятъ събранието, като съ то-

ва показватъ, че тѣ сж единички представители на партията. Свѣтката имъ излезе погрѣшна. И все пакъ тѣхното появяване предъ вратата на салона произведе ефектъ и нанесе въ салона смутъ, който се изрази въ чупене на прозорци, изъ които се насипаха като изъ рѣкати предимно цигари, турци и нѣколко български граждани, които хващатъ дѣтлата. Нѣкой отъ цигаритѣ по късно бѣха доведени обратно отъ по усърдия партизани.

Скоро отъ салона излизатъ всички отъ двѣтъ враждующи крила на либералната партия, застанаха една срещу друга и се обиспватъ съ ругатли, които често примѣсваха и съ ура.

Свѣтлина бѣ ролята на полицитѣ, на която действията се направляваха отъ г-нъ префекта, който лично присѣдствуваше. Единъ стражаръ придружаваше тѣлпата предводѣлна отъ г. Пучеря и, следъ като предъ вратата стана збиване, той се затича да вика групата джандари които сж били нѣкъде скрити. Добре, че благоразумието въ двѣтъ групи издвѣи и тѣ се задолжиха само съ думи, нѣтъ ако бѣ продължило збиването и трѣбваше полицитѣ да въдворява реда и предотврати збиването, вѣроятно, докато тя дойде, нѣмаше да останатъ много здрави и ролята ѝ щѣше да да остане излизаша. — Наистина, г-нъ префекта бѣ между двѣтъ групи и правѣше усилия да внесе успокоение, като преговаряше ту съ едната група, ту съ другата, докато дойдоха джандаритѣ и образуваха стена между двѣтъ групи, обаче све пакъ ролята на висшия представителъ на полицитѣ въ окръга трѣбваше да бъде, да заповѣдава да се изпълняватъ законитѣ, а не да моли и успокоява, защото предъ

слова негово царство. Вътре вече бѣ влѣзълъ вечерния мракъ и се молѣше предъ запаленитѣ кандилца, чийто малки пламъчета се губѣха предъ благитѣ усмивки на светинитѣ. Тѣ бѣха умилително тържествени предъ денѣтъ на голѣмий празникъ.

Дѣдо игуменъ спре очудено на прага, защото видѣ предъ светата икона тѣмния силуетъ на жена съ дете въ рѣка. Старецътъ се ядоса. — На днешната вечерня не се влизаше въ черква преди да ударятъ тържествено камбанитѣ. Така бѣше обичай.

Той пристъпи тихо къмъ влѣзлата и я изгледа. Тя бѣше дрипава, мотсна, забрадена съ нечиста кърпа така, че само очитѣ ѝ се показваха. Тя бѣ стѣпила на плочитѣ съ боси, изцапани крака, които бѣха

отпечатали стѣпкитѣ си по пода и това ядоса повече чистия старецъ. Жената не го усѣти. Тя се молеше високо съ плачъ и подизяше предъ стѣпкитѣ на светата майка, своето болно дете, бледо, извѣхнало, като ланско цвѣте. То бѣ склопило очакитѣ си, дишаше тежко и болезнено стѣнѣше.

— Запази ми го ѝ го спаси, майко Богородичко, единичко ми е, стѣнѣше жената и се навеждаше ниско, като дърво подъ силата на вѣтъра. Съзлитѣ ѝ капѣха по студентитѣ плочи, както капѣше восъкътъ отъ горящитѣ свѣци.

Жената извади отъ пазухата на ризата си малка игленка съ синьо топчение на края и я забодѣ на новото копринено перде.

— Приеми това отъ мене, света майко. Нѣмамъ нищо друго!

— Защо си влѣзла тукъ? Каза сърдито старецъ. Камбанитѣ още не сж били. Незнаеш ли обичая?

— Немамъ отче, каза объркано жената.

— Излѣзъ сега. После, после ела. Жената покорно се обърна и трѣгна. Отецъ Иосифъ я проследи съ погледъ и, когато тя мина презъ свѣтлината на вратата, още единъ пѣтъ забеляза колко е дрипава и нечиста.

Игуменътъ видѣ, че по плочата на която стоеше и еизта бѣха останали кални петна. Той видѣ върху завѣсата простата игленка съ синята топчица на края, извади я и я захвърли въ мѣглата. Следъ това се прекръсти предъ иконата и излѣзе.

Безъ тая случка всичко друго бѣше въ реда. Но неговото добро сърдце, забрави това, като видѣ, че

двора бѣ изпълненъ съ богомолци, които държаша свѣци и чакаха да ударятъ камбанитѣ, за да влѣзатъ въ черквата, Братята сжщо бѣха готови. Тѣ бѣха слѣзали долу и разговаряха съ народа за предстоящия празникъ.

Народътъ се стѣгна като видѣ игумена, маждетъ се поклониха, а женитѣ се заредиха да му цѣлуватъ рѣка. Празничното дойде, душата на стареца омекна и той гласно благослови всички.

Свѣтцето падна въ ниското и слабъ вѣтрѣцъ смизаше отъ балкана, пѣтъмъ клатѣше леко листата на орѣха и отиваше долу въ котловината да поиграе съ рѣката.

Старецътъ си омъ рѣцетѣ на чешмата. Младѣ прислужникѣ му подаде пашкиръ, та се избѣрза, следъ това се прекръсти и се по-

него бѣха не деца, а може съ политически опитъ и минало на управници.

Пристигна шефа на новата партия г. Г. Братановъ съ няколко видни свои хора отъ Букурещъ, посредници и съпроводени отъ група привърженици и голѣмъ брой любители. При влизането имъ въ градината, групата на г. Пучеряги посрещна съ възгласи, като вдигаха високо и портретитѣ, обаче нищо не се разбраше, защото противникитѣ също викаха и всичко се ся въ невообразимъ шумъ. Водителитѣ на новата партия навѣщоа въ салона, който бързо се изпълни отъ привърженици и още по много любители, а групата на г. Пучеряги напусна градината, като се прибра въ клуба си не твърде вътрешна отъ похода си.

Между хората и отъ двѣтъ групинаше, не бѣха много, но имаше и българи. Не за укоръ напомняваме това, но за да имъ обяснимъ вниманието да се помислятъ добре да разбератъ думитѣ казани въ това събрание и до колко тѣ носятъ утеха за мълчното, нещастното му вече тѣло. Личнитѣ облаги мажко бѣха се паднали тѣмъ, затова нѣка участнето имъ въ партията има за целъ защита на общитѣ интереси на мѣстното население.

ИЗЪ ОКРЪЖА

с. Попина.

Бившиятъ шефъ Йонъ Някшу, отъ когото цѣло село бѣше подало и когото властѣта за наказание уволни отъ служба, сега се проявява въ друго направление. Завладѣлъ човѣка цѣли стада пуйки, които пуца на паша изъ градинитѣ на съседитѣ си. Тамъ, където съседнитѣ кучета прогонватъ пуйкитѣ му, той ги премахва съ отрова, които поставя въ бѣлы хлѣбъ и хвърля въ двороветѣ и по улицитѣ. Така е постигналъ на 17 и 19 того съ кучетата на съседитѣ си Свещу, Димитаръ Василевъ и

Стоянъ Евчевъ фотиновъ. Когато последния му поискалъ обяснение, защо му е отровилъ кучето, Йонъ Някшу го повали съ единъ колъ на земята и започва да го души. Минавайки отъ тамъ случайно, Ив. В. Соколовъ и П. Мариновъ любавилъ Стоянъ Евчевъ отъ ржцетѣ на побойника. Недоволенъ отъ това Йонъ Някшу отива на поста и започва на сержента да арестува Стоянъ Евчевъ, понеже не успѣлъ да го добие. Сержента веднага изпълнява заповѣдта на бившия си шефъ, като затвара бития въ мазата. Следъ това идва кмета и освобождава Стоянъ Евчевъ. Чудни порядки наистина! Въ нѣкъ винаги бититѣ сѫ виновни, а побойникитѣ сѫ прави. Жандармерийската властъ вмѣсто да раследва виновни, особено дете си е послужилъ съ отрова—(дворовѣтъ, дете сѫ отровени кучетата, сѫ до самото училище и не е изключена възможността нѣкое дете да вземе и яде отъ бѣлия хлѣбъ съ отрова) и му състави съответния актъ, зазави бития и свършено невиненъ човѣкъ и го тика въ мазата. На такава властъ нѣма какво да се каже, освенъ да дойдатъ полиц. властъ отъ други страни и си взематъ терсъ. А селенитѣ ще трѣбва да поискатъ отъ повшата властъ бившия шефъ Йонъ Някшу да бѣде прогоненъ далечъ отъ селото, вѣкъ не само кучетата имъ но и тѣхъ ще изтрови.

с. Сѣгъръ Ени Махле.

Нечувано Насилие: Инвалидѣтъ Христо П. Стоевъ, ведно съ жена си, заминава за България съ паспорть, за да оперира жена си. Преди да замине, уведомилъ шефа и повѣрилъ кѣщата и двора си на баба-лъка си. Въ негово отсъствие македонци-колониисти, които иматъ своя кѣща, отиватъ насила, засматъ двора и една отъ стѣнитѣ на кѣщата му подъ предлогъ, че стопанина на кѣщата не щѣлъ да се върне. Врѣща се стопанина отъ България и заварва кѣщата и двора си окупирани отъ цинцарина. Токова чудо не бѣхме видѣли. По бѣлы денъ да

изнасявашъ дома на стопанина който отсъства! Още едно доказателство, че нѣма закони въ тая страна, нѣма властъ, която да постави тия горски чела на мѣсто и да ги застави да зачитатъ чуждата собственостъ. Нали жилището на всѣки ромънски гражданинъ е неприкосновено? Де е властѣта, която трѣбва да покаже това на дѣло? Или законитѣ сѫ само за меншествата? Онеправдания се е оплакалъ на Префекта, ще чакаме да видимъ какви мѣрки ще се взематъ.

с. Бахаркѣй

Кмета съ слаба воля. Керамидарѣтъ Исмаилъ Юсєвъ, бивши кметъ и шефъ на мѣстнитѣ либерали, изаеждалъ водата отъ гъла, който служи за водопой на селскитѣ добитѣхъ. Заплашени, че водата ще се привърши, предвидъ на сушата, и добитѣхъ имъ нѣма отъ де да пие вода, селенитѣ се събрали и настоятелно искали отъ кмета Юсєвъ Мустафа да забрани на Исмаилъ Юсєвъ да взема отъ гъла вода. Обаче кмета не изпълнява основателната молба на селенитѣ, защото било го страхъ отъ керамидари бивши либерали, да не му отмажти нѣкога, като стане повторно кметъ. Кмета ще трѣбва да разбере, че когото го е страхъ, стои въ дома си. Страхливи човѣци кметове не могатъ да бѣдатъ. Юсєвъ Мустафа ще трѣбва или волята на селото да изпълни, или да напусне общината и си стои въ дома. Тамъ никой нѣма да го безпокои и отъ никого нѣма да се страхува. Ако той не стори ни едно отъ двѣтъ условия, селенитѣ тогава ще трѣбва да му наложатъ своето, Кмета трѣбва да изпълнява това, което е отъ полза за всички, а не това, което е полезно за единъ!

с. Караджаагъ

На 26 септември т. г. пристига въ селото Арабаджийскитѣ шефъ съ стражаритѣ си и задига отъ дома 70 годишниятъ старецъ Еню Никовъ, синоветѣ му: Грозю и Симеонъ и

синахитѣ му Недѣля и Ивана Сжщия задига и градинаритѣ: Георги Илиевъ, Колю Ивановъ и Илия Илиевъ отъ градината която се намира въ землището на с. Авдула. Арестуванитѣ сѫ акарани въ с. Арабаджий, където сѫ и до днесъ.

На 27 мѣс. месецъ сжщитѣ стражари сѫ дошли въ селото и задигнали 16 годишната внучка на стареца Еню Николовъ Гапа Гроздева Енева и селенитѣ: Иванъ Ганчевъ, Илия Станчевъ, Димитаръ Николовъ и Иачо Ганчевъ. Всички сѫ откарани пакъ въ с. Арабаджий, където сѫ задържани.

На 28 сжщиятъ месецъ собственикѣтъ на градината въ Авдуленското землище дѣдо Илия азедно съ внука си и Колю Димитровъ отъ с. Караджаагъ отиватъ съ каруца въ с. Арабаджий, за да занесатъ храна и дрехи на арестуванитѣ, обаче шефѣтъ на поста задържа и тѣхъ.

Ето вече цѣла седмица отъ като сѫ арестувани тия мѣже и жени и още се държатъ, за да бѣдагъ безчовѣчно изтезавани. Ако сѫ виновни, защо не се докаратъ въ града и се предадатъ на следствената цивилна властъ. Защо се държатъ въ ржцетѣ на жандармерията, която обикновено взема здравето на хората. макаръ и невинни, и после цивилната следствена властъ, като не намира улики за тѣхната виновностъ, ги освобождава да умратъ въ домоветѣ си отъ наесенитѣ имъ жестоки побоища? Нима жаждата да се гледатъ гърченията отъ болки още не е наситена? Или ще трѣбва да се събиратъ нови доказателства, че Нова-Добруджа е огнище на комплоти противъ сигурността на държавата?

Стига, стига толкова!...

Плати ли си абонамента?

качи на камбанарията. Братята заставаха предъ черковната врата, а народътъ се натрупа задъ тѣхъ съ смиренно ожидание. Всички очи се устремиха къмъ върха на камбанарията, където игуменътъ, се изправи да изпълни свещения обичай.

Той се прекръсти и дръпна вѣжето, което люлѣше отведнажъ тритѣ езика на камбанитѣ. И плъсна силно тия три жѣлѣзни езика по меднитѣ уста на тежкитѣ камбани. Веднѣжъ, двѣжъ, трижъ. Но камбанитѣ мълчаха и не издаваха н и к а к ъ в ъ звукъ. Тия бронзови майки, обременени отъ звукове, бѣха занемѣли.

Страшно бѣше да се гледа какъ жѣлѣзнитѣ тежки езичи биятъ по чистия металъ, а той стои безгласенъ... Имаше нѣщо мълчително въ тая работа. Тия три камбани се

люлѣха, и се напъхваха, утасени като глухонѣми, които искаха да обадятъ за нѣкой страшенъ пожаръ и неможеха.

Старецѣтъ задържа съ всички сили вѣжето. Ала камбанитѣ по упорито мълчеха.

Ужасъ обзе новата. Той изпусна вѣжето и се струполи на дѣчения малтъкъ подъ, подъ камбанитѣ.

Хората изумѣли стояха на двора и се кръстѣха и никой не смѣеше да продума. Оцепениха се души. Братята се качиха на камбанарията да свѣстятъ стареца. Тѣ го свалиха долу. Той се кръстѣше на ржцетѣ имъ, бледенъ като мъртвецъ, съкрушенъ, наказанъ отъ това велико чудо и едлави произнасяше.

— Полюба Божия! Молеге се, братя християни, голѣмъ грѣхъ е сторено.

Въведоха го въ черквата. А следъ него нахлу народа. И всичкитѣ паднаха на колѣни, кръстѣха се и шепнѣха молитви. Женитѣ плачеха съ гласъ и изплашени децата пищѣха.

Отцѣ Исакимъ падна на колѣни предъ чудотворната икона, смазанъ, изуменъ и отчаянъ. Той удари челото си на студениотѣ плочи и дълго остана така. Старото му лице се измокри отъ сълзи.

Той съзнаваше, че е станало нѣщо страшно, че Богъ е разгневенъ, че голѣмъ грѣхъ тежи и обременява земята. И незнаеше какво е това и неможеше да намѣри думи за молитвата си.

И безпомощенъ, той вдигна очи къмъ Светата Майка, чийто образъ, обкованъ въ злато, кротко гледаше мен ду двѣтъ длави крилца на копирената завеса.

Игуменътъ стана, прекръсти се, поправи съ несъзнателно движение завеската, и като съненъ зашури погледъ по иконитѣ, по троновѣтъ, по пода. И тамъ, подъ иконостаса, той видѣ синята главичка на иглата, която бѣ захвърлилъ, наведе се, взе я като съненъ и я забодѣ на завесата.

И отведнѣжъ на вѣтъ екиа славословещия Бога екъ на камбанитѣ, разнесе се тържествено и нахлу живо въ черквата.

Богомолцитѣ бързо излѣзнаха навънъ, излѣзоха всички на двора и братята, и игуменътъ, и паднаха съ поклонъ на земята, поразени отъ новото чудо, което видѣха.

На камбанарията нѣмаше никой, а тежкитѣ камбани се люлѣха силно, свободно, лесно и бѣха самички

Списание „Огнище“.